

Duyên

Kalama tri ân đh Nguyễn Thị Ngọc Ánh ghi chép.

[20/04/2026 - 08:24 - anhlibrary]

Tôi nhớ Hòa thượng bôn sư tôi ngày xưa, lúc trước khi Ngài tịch, Ngài ở Mỹ, Ngài từ ở Cali Ngài về Houston tạo mãi, biết tạo mãi không ta? tạo mãi là mình nói cho nó sang, là mua. Còn tiền kêu là tịnh tài, trong chùa có nhiều chữ nghe thấy ghét lắm, tiền nói cha nó tiền, tịnh tài. Còn mua nói cha nó mua, tạo mãi. Còn mà không ở, bán để mua cái khác kêu là phát mãi. Còn đi mà nhớ chỗ cũ kêu là nhớ mãi.

Và khi mà Ngài tạo mãi được một cái chỗ đó, thì Ngài có lập ban quản trị hiểu không? Mà ban quản trị bên Mỹ nó hên xui. Một bên là ban trị Sư hay là ban trị sự thì tùy, đấy. Thì thường là ban trị sự thì nó ổn hơn. Thì cái ban Ngài quyết định là tạo ra ban trị sự chứ không có trị Sư.

Trị Sư là cư sĩ nắm hết luôn. Trị Sư là không được nhúc nhích. Thì cái ban là ban trị sự đó Ngài mới đề nghị. Ngài thì Ngài là Hòa thượng nhưng mà cái vị mà trợ lý cho Ngài đó là vị trẻ. Thì cái vị trẻ năng nổ tốt nghiệp đại học Mỹ, vị này lựa ra nguyên một cái dân nhân sự trí thức, rồi khỏe, trẻ, giàu, đẹp tùm lum.

Hòa thượng cứ ngồi lim dim, lim dim vậy nè, gật gù, gật gù nghe nguyên cái đám Ngài trụ trì trình bày, cư sĩ trình bày xong xuôi, Ngài mượn cái tờ giấy mà nhân sự, Ngài mới lấy cái cây bút Ngài mới điền một vài cái người vô, hiểu không ta, thì cái vị trụ trì nó mới nhìn vô hết hồn, Ngài điền vô đó toàn là già, nghèo, xấu, bệnh không. Cái vị trụ trì đó ngạc nhiên, nói thưa Ngài, mình cần một đội ngũ nhân sự ngon lành, trẻ khỏe, tinh anh của tinh anh.

Tại sao mà con không hiểu cái tôn ý của Ngài? Tại sao Ngài lựa mấy cái người mà gần thập xa chùa kiểu này, rồi họ đi lúc nào mình ớn quá. Ngài phán một câu, mình cần một chữ ổn. Giống như này tôi nói so sánh đây với Phước Sơn. Phước Sơn cái gì cũng có nhưng mà chính vì cái gì cái chữ “gì” đó, hiểu không ta? Có hiểu chữ đó không? Chính vì cái gì cũng có cho nên nhiều cái mình không cần, hiểu không? Mình hay tham cái chữ có cái gì, đó, cái gì mà sẽ... hiểu chữ cái gì hiểu không ta? Cái gì có nghĩa là everything, đấy, nó kẹt cái chữ “cái gì” đó, cái gì “cũng” chữ cũng đó là cái chữ nhúc đầu nhất, thì Ngài bôn sư Ngài nói đó.. Ngài nói chuyện, Ngài hay xưng bằng Sư, Sư chọn mấy người này vì Sư cần bao nhiêu năm ở trong đạo mà biết ngoài đời Sư xin một chữ ổn thôi. Bắt đầu Ngài mới kể.

- Thứ nhất những người này nè cái tín Tâm của họ đối với Tam bảo ổn rồi, không còn lằng xằng nữa.

- Thứ hai, họ không còn bay, họ không còn bị cái công việc, công việc làm nó đều đi bang này, bang kia nghĩa là họ từ đây tới chết họ ở đây không đi đâu hết.

- Thứ ba, họ đã tin... Ngài nói chuyện bình dân, Ngài kêu anh em không, họ đã tin anh em mình thay vì Ngài xài chữ chư tăng thì Ngài trong nội bộ Ngài xài chữ anh em, họ đã tin anh em mình thì họ sống chết với anh em mình, chứ họ không có mà dờn dờn như cái đám trẻ. Thứ nhất là công việc, bây giờ họ hưu rồi họ không có mà bị vì công việc mà đi tùm lum. Thứ hai là niềm tin họ đối với anh em mình đã được xác định rồi. Từ đây tới chết mà trời có sập, đốt ra tro thì họ cũng không bỏ anh em mình.

Cái thứ ba thời gian để chứng minh cái lòng kiên định của họ. Đó là bắt đầu ngài mới kể. Nhớ đi. Hồi anh em mình ở điểm A, điểm B Ngài kể hết. Có những lúc thị phi rồi tùm lum rồi tình hình chính trị xã hội. Cái đám mà giàu, trẻ, đẹp nó bỏ mình, ta nói cù bát, cù bơ. Nhưng mà cái đám này nè, trước sau như một. Đúng không? Nhớ không? vị kia dạ dạ, nhớ nhớ, trước sau như một, củ sắn, củ khoai mà nó bền, nó ổn mà mình tu, mình chỉ cần cái ổn thôi đúng không ta? Sức khỏe mình không cần cơ bắp, ba vòng, sáu múi mà mình cần ổn. Chứ ba vòng, sáu múi mà trong khi nó là bị sỏi thận, rồi bị xơ gan, rồi tiểu đường, rồi cao máu, rồi sạn mật nhúc đầu lắm, mình cần ổn thôi, không cần cơ bắp miễn là đi không cần người dắt, mà đứng cần người dìu là mừng lắm rồi, ổn rồi, và tôi nói chuyện người ta cũng quay lại chuyện mình, trong cái chuyện tu học mình cần ổn. Mà hồi này tôi muốn các vị có một tuổi già ổn, sức khỏe ổn, kiến thức ổn, trú xứ ổn, thầy bạn ổn, bốn cái

Ồn là OK. Đừng có nghe người ta dụ khị những cái chỗ mà vàng son chói lọi về nó thiếu một ồn thổi, thành bất ồn. Thiếu một ồn thành bất ồn.

Các vị viết giùm tôi cái chữ 1 tỷ đi. Mấy số 0? Mấy số 1? bỏ một số 1, tất cả thành số 0. Hiểu không? 1 tỷ bỏ số 1, zero sạch. Chỉ cần cái đó quan trọng thôi. Chỉ cần nó là quan trọng. Nó mất rồi đi hết. Nó mất rồi đi hết. Chỉ cần nó quan trọng. Chỉ cần nó quan trọng thì nó mất rồi là đi sạch. Chẳng hạn trong số 1 tỷ, số nào quan trọng nhất? Số 1, bỏ nó rồi là zero hết. Nhớ không? Nhìn không tin hả?

Cho nên chiều nay mình học cái gì? Chữ Duyên nữa mà chữ Duyên học ở một cái góc cạnh khác, nghe. Còn nhớ hồi nãy tôi nói thế giới được cấu tạo bởi các nguyên tố nhớ không ta? Thiện ác rồi gì nữa? Thích ghét, nhân quả đúng không? Rồi bây giờ nghe nè. Bây giờ bắt đầu ghi nè.

Nguyên tố tạo nên các chủng loại chúng sinh hay các cảnh giới cư trú chính là những chất liệu đã tạo ra vũ trụ. Đúng hay sai ta? Mỗi thứ chất liệu tạo ra những thành phẩm tương ứng. Cái câu này có đúng với khoa học không ta? Mỗi thứ chất liệu tạo ra những thành phẩm tương ứng. Đúng hay sai? Nhân thiện tạo ra Tâm đầu thai cõi lành, đời sống ở cõi lành và cơ hội sống thiện. Rồi Tâm xấu tạo ra Tâm đầu thai cõi khổ, đời sống ở cõi khổ và cơ hội sống bất thiện. Tôi chỉ nói cơ hội thôi nha. Mà các vị có đồng ý với tôi là cứ mỗi một ác nghiệp nó là một cơ hội bất thiện không? Còn nhớ không ta? Như hồi hôm qua tôi nói mình tài chánh trực trặc mình.. đó có phải là cái cơ hội bất thiện không? Một vị Tăng ni mà có cái phước về tài lộc, không có cần phải tà mạng đúng không? Có hiểu tà mạng là cái gì không? Đó thấy chưa? Một vị Tăng ni mà có tài, có cái phước tài lộc để giữ giới hơn cái vị mà thiếu đúng không? Thí dụ như một cái vị mà có phước chỉ nói một câu thôi, Sư không giữ tiền nữa, không thành vấn đề. Và quãng một câu thứ hai, Sư cũng không cần Kappiya cũng không thành vấn đề, đúng không? Bây giờ tôi đưa ra một người các vị thấy nè Ngài Sitagu biết Ngài Sitagu không? đây chắc biết ít thì thôi cứ nói đại một vị cao tăng bên Miến Điện đi, Ngài là một trong ba cái vị mà báo Mỹ nó kêu là giant Monk, giant Monk tức là.. giant là khổng lồ, ba ông vua không ngài Miến Điện đó là ngài Sitagu, Ngài Pa Auk và ngài Nandamālābhivamsa, viện trưởng của trường Đại học truyền giáo ở Yangon thì bây giờ Ngài không cần có Kappiya cụ thể nhưng khi ngài cần đi đâu thì Kappiya muốn có liền, có được không? Ngài cần có cái vé máy bay được không? và trong đời sống Ngài tiêu chảy, nhức răng, mổ thận, mổ mắt hiểu không ta và theo tôi biết thì chư Tăng châu Âu, chư Tăng Âu Mỹ là họ có một tổ chức rất là hay khác bên mình. Họ đi đâu họ không cần dắt theo Kappiya như mình, như Ngài Bodhi, Ngài Gunaratana là những vị mà to đùng, Ngài Sumedho là những vị to đùng ở bên Âu Mỹ, Ngài Sirivamsa bên áo, Ngài Gunaratana bên Mỹ đấy, Ngài Sumedho, ngày xưa bên Anh, bây giờ Ngài về Thái rồi, thì những vị này đã không giữ tiền mà cũng không thềm Kappiya luôn, bởi vì hai cái đó cần là có hiểu không? Và khoan, mấy vị bự mình không nói, giờ nói mấy vị vô danh nè.

Trước khi họ đi tu là họ đã có một cái tài khoản, họ mua cái bảo hiểm y tế rồi, hiểu không? Rồi sau đó họ mới đi tu và họ có bằng đại học rồi, một bằng đại học, rồi bảo hiểm y tế, rồi cái gì nữa? khả năng ngoại ngữ hiểu không? Cho nên bây giờ họ đi đâu họ cũng vẫn hoành pháp được, ngoại ngữ mà. Và họ có bằng đại học họ đi đâu họ cũng có thể trình bày cái họ biết một cách rất là sư phạm. Hiểu không ta? Có bằng đại học mà và cái quốc tịch của họ cho phép họ đi tùm lum hết đúng không? Và vì họ có bảo hiểm y tế cho nên họ đi đâu họ không thành gánh nặng cho cái chỗ cư mang. Tôi nói tiếng Việt có hiểu không? Khi nào không hiểu, tôi nói qua tiếng Miên, thì hể mình có phước là chỉ có giúp đời chứ không là cái gánh nặng cho đời. Mình đi đến đâu mình không có báo đời, chỉ có độ đời thôi. Hiểu không? Còn thiếu phước, độ đời chưa thấy chỉ thấy đọi đồ thôi. Hiểu không? hoặc là bị đời nó độ, có hai trường hợp.

Cho nên quay trở lại, chính các Duyên thiện ác nó tạo ra các chủng loại chúng sanh, hoàn cảnh sống và tâm đầu thai. Nghĩa là sanh tử hay luân hồi, sanh tử hay giải thoát, đều là lộ trình của một chữ Duyên.

Chiều nay trong một tiếng đồng hồ mình sẽ học sâu về cái này. Lộ trình của một chữ Duyên. Chính tâm lý vô tham, vô sân và trí tuệ (trong nhóm 25 tâm sở tích cực). Tôi không có xài chữ thiện mà tôi xài chữ tích cực. Hiểu không ta? Còn bất thiện tôi xài chữ tiêu cực. Hiểu không? Mà xài cho nó ồn hơn hả? Chứ còn đối với người sơ cơ mà nghe chữ tịnh hảo nghe nó hơi ngộ phải không? Có ngộ không? Hơi bị ngộ mà mình xài cái thành tâm lý tích cực, thành tổ tâm lý tiêu cực thì nghe hiểu

không? Vậy mà chúng chửi tôi nói ông bây giờ ông đã xa nguồn cội rồi. Chim sa cành còn thương cây nhớ cội, ông quên hết rồi. Họ bắt tôi phải kêu má chứ họ không cho tôi kêu là mẹ, không cho kêu u, không cho kêu bà. Họ thích chửi má họ bắt tôi phải xài chửi má. Các vị nghĩ có nên không? trong khi chửi má nó nhiều lắm, u nè, bà nè, mẹ nè, mẹ nè phải không? Mẹ nè hiểu không? Ok. [Sao gặp cái mặt quý vị tôi hay giận, không biết do thương hay là do coi thường, không sợ thằng đót nhà sợ thằng huýt gió, có nghe câu đó không? không nghe hả cái đám Việt Nam giờ không biết, hỏi xưa tôi còn nhỏ cái tiếng Việt của tôi họ tin nhiều cái lạ lắm. Lửa đang cháy mà cái thằng huýt sáo đó là nó kêu gió tới. Nhưng mà thời này thì vẫn mình đó người ta không có tin cái đó. Chứ thời tôi là không giận thằng đót nhà mà giận thằng huýt gió, là thằng đót nhiều khi nó sợ ý nó đót nhưng mà thằng huýt gió là thằng cố ý huýt, nó ghét đó].

Khi được kết hợp sẽ tạo ra cơ hội lánh ác, hành thiện và buông bỏ cả hai. Mỗi Tâm sở trong nhóm 25. Cái câu này phải học thuộc lòng nè. Mỗi Tâm sở nhóm 25 sẽ có tác động nhất định lên từng Tâm sở trong nhóm 14 tiêu cực. Hiểu không ta? Tức là 25 là tích cực phải không? Thì từng cái trong nhóm 25 nó sẽ làm tiêu mòn cái nào đó bên 14. Hiểu không ta? Và ngược lại mỗi Tâm sở trong nhóm 14 cũng sẽ có tác động nhất định lên từng Tâm sở trong nhóm tích cực. Nếu về mà học bài kỹ thì sẽ thấm thía bài này vô cùng. Cái này mạnh thì cái kia sẽ yếu. Và việc yếu mạnh này lại lệ thuộc vào rất nhiều điều kiện mà ta gọi là Duyên, chẳng hạn như tiền nghiệp, khuynh hướng tâm lý và môi trường sống.

Do ba thứ này ở đời trước mà nay ta thích sát sanh hay bố thí. Từ hai nghiệp này nè ta sẽ nhận quả báo tương ứng và trên nền tảng của việc nhận lấy báo ứng ấy ta sẽ dễ dàng tạo ra các nghiệp thiện ác nào đó, hiểu không? Coi kỹ, coi đọc kỹ lại có hiểu câu này không ta?

Tức là do đời trước mình sát sinh cho nên đời này mình yếu mệnh hoặc là bệnh tật. Mà một cái người thường xuyên sống trong bệnh tật thì các vị hình dung ra cái tâm lý của họ không ta? Hình dung được không hả?

Tối ngày nó cứ đau, nó lói, nó nhói, nó buốt. Đau, lói, nhói, buốt. Xong chưa? Đi bệnh viện liên tục như thái tử vào cung thì cái người này các vị nghĩ họ có yêu đời không? trầm cảm. Hiểu không ta? Khiếp chưa? Mà từ cái việc đó bây giờ người ta rủ đi du lịch mình có đi không? Mua sắm? tu thiền? học đạo?

Một đời sống mà du lịch nè, đi chùa nè, mua sắm nè. Không có muốn thì mình nghĩ đời sống nó có vấn đề không? Tôi hình dung là tôi đã nổi da gà rồi đó. Ít nhất thì mình cũng phải thích đi du lịch chứ, phải không? Mình bất thiện mình cũng phải thích đi thích đi mua sắm. Còn lúc này đi chùa cũng lác đàu, mua sắm cũng lác đàu, du lịch cũng lác đàu. Hỏi giờ muốn đi đâu? Bệnh viện.

Hiểu chưa? Mà chỉ từ một nghiệp sát thôi. Một nghiệp sát thôi. Nó tàn phá sạch sẽ bao nhiêu cái nghiệp khác. Bởi hỏi xưa mình cũng tạo cái nghiệp gì đó. Bây giờ mình sanh ra mình có nhan sắc nhưng mà cái nghiệp nhan sắc mà nó gặp cái nghiệp sát sanh thì nó có làm ăn được gì không? Yêu thì đẹp với ai? Mới vừa thi hoa hậu xong được giải hoa hậu bước ra ngoài xe nó cán chết ngất thì thi hoa hậu với ai? Vừa lấy giải hoa hậu xong thì bị ung thư thì hoa hậu với ai? Hiểu không? Chỉ riêng cái sát sanh nó phá nát mấy cái vụ khác. Ngày xưa mình học đạo là mình gieo cái nhân trí tuệ đời này mình sanh ra yếu, trí làm cái gì? Làm gì kịp. Có nhiều vị hên mà gặp Phật, vừa đắc xong là niết bàn liền. Đó là hên. Còn xui là chết trước khi đắc. Mà do cái nghiệp gì? Nghiệp sát.

Rồi cái nghiệp bố thí cũng vậy. Do cái nghiệp bố thí mà bây giờ mình sanh ra mình thoải mái về tài chánh. Hiểu không? Mà trên cái nền thoải mái này nè nó lại chia thành hai nhóm. Do khuynh hướng tâm lý mà hôm nay. Khuynh hướng tâm lý mà hôm nay khi có thoải mái về tài chánh mình bèn đi hưởng thụ không? có người thì khi thoải mái tài chánh họ lại nghĩ đến việc làm thiện phải không? Cho nên tiền nghiệp là một chuyện nhưng mà nó còn mắc cái vụ mà khuynh hướng tâm lý nữa.

Còn cái môi trường sống là gì? Sống ở đâu và thường gặp ai? thường bị tác động rất lớn? rất lớn. Tôi có kể cho bà con nghe nhiều cái chuyện là tôi có biết người Phật tử tôi quen từ Phật qua Chúa và trong số những người nghe tôi giảng có người từ Chúa qua Phật. Cái chuyện mình gặp ai, nghe ai, đọc ai rất quan trọng. Quan trọng lắm luôn. Quan trọng lắm luôn.

Có nhiều người ở Việt Nam thì không có thích quan điểm của Hòa thượng Nhất Hạnh. Nhưng mà riêng tôi, tôi phải cúi đầu, cúi đầu và tán thán và ghi nhận cái công đức của Hòa thượng ở chỗ là Hòa thượng đã giới thiệu một cái Phật pháp dễ nuốt. Có hiểu chữ dễ nuốt không? dễ nuốt gần gũi

cho Tây. Bởi Hòa thượng am hiểu được cái văn hóa Tây, am hiểu được cái tư duy, cảm xúc, tâm trạng và cái gu (goût), biết cái gu (goût) không ta? Cái gu (goût) tư duy của người Tây. Cho nên Hòa thượng trước khi ra đi đã kịp cài cắm lại cái chủng tử Phật giáo ở Tây Phương. Cái đó rất quan trọng bởi vì khi mà họ tìm đến đạo Phật mà họ, tôi nói một lần nữa tôi không có khen, chê, nâng, hay đề ai hết nha. Cái đó bậy lắm nha. Nhưng mà nếu người Tây Phương mà họ tìm đến Phật giáo mà qua cách tiếp cận mà rất là truyền thống hoài này tôi nói đó của Miền Điện với Thái khó lắm. Nhưng mà họ qua Đức Đạt Lai Lạt Ma, họ qua Hòa Thượng Nhất Hạnh thì tình hình nó có khác. Hiểu không?

Cho nên người ta nói diễn giả nào, tác giả nào cũng có riêng cái độc giả và thính giả của mình. Có hiểu câu này không ta? Cái gu (goût), bây giờ cái bà đó bà bán cháo lòng ở đầu hẻm, bà nấu dơ thiệt nhưng bà có nguyên một cái dàn khách quen, mà cái nhà hàng mà Michelin mà sang trọng nó cũng có một dàn khách quen, 5 sao nó cũng có một dàn khách quen, mà nhà trọ rệp không nó cũng một dàn khách quen, có, có dàn khách quen. Thì cái vấn đề ở chỗ là mình nè, mình đã chuẩn bị cái nền tảng nào để mà mình có cái gu (goût) nào, và khi ta có cái gu (goût) đó ta sẽ tìm đến cái chỗ mà nó thích hợp với cái gu (goût) của mình. Hiểu không? Nói tới đây mà không hiểu nữa. Vấn đề là cái nền của anh là cái gì? Nhớ chỗ đó. Cái nền quan trọng vô cùng. Chính cái nền của anh nó đẩy anh về một cái phương trời nào đó, mà anh không có ngờ đâu.

Anh không có ngờ tại sao một đứa con gái, bà Cà Mau mà nó lượm một cái thằng Đà Nẵng cái gu (goût), nhiều khi hôn nhân lệch tuổi tại sao? gu (goût) hơi mặn một tí hiểu không? Dưới 80kg không yêu, không suy dinh dưỡng không lấy. Vì sao vậy? Gu (goût) mặn. Nền tảng tâm lý, nền tảng tiền nghiệp, cộng với môi trường sống. Môi trường sống gồm có bối cảnh giáo dục, bối cảnh gia đình, bối cảnh xã hội, bối cảnh văn hóa, bối cảnh tài chánh. Tất cả những bối cảnh này nó cộng lại hình thành ra một thứ gọi là nền tảng tâm thức, nền tảng cảm xúc, nền tảng tâm trạng. Và chính cái nền tảng này nó sẽ đẩy mình về một góc trời tương ứng mà chính mình trước đây không ngờ được. Hiểu không? Mình không có ngờ mình như vậy. Mình có bằng đại học, mình có gia thế, mình có thân phận, mình có tài sản, mình có nhan sắc, mình cứ tưởng mình sẽ lượm một cái thằng rất là OK. Không có một ngày nào đó mình quen một cái thằng ốc ơ nào đó ở sân ga, ở phi trường mà mình có nằm chiêm bao 15 kiếp mình cũng không tin nữa. Hiểu không?

Bởi vì thật ra chúng ta chưa từng hiểu rõ về mình quý vị à. Đừng có nghĩ là mình hiểu mình, có những lúc trong đáy sâu tâm khảm mình, cái gu (goût) mình nó mặn kinh khủng lắm. Các vị biết Lê Tư mà, Lê Tư của Hồng Kông. Có người nói vì hoàn cảnh mà lấy cái ông kia, nhưng mà tôi nghĩ không. Lê Tư khôn lắm. Lê Tư không chỉ đơn giản vì tiền mà lấy đâu. Nó có điểm hợp nào đó Lê Tư mới chịu. Hiểu không?

Cho nên hôm nay trong Phật giáo mình có rất là nhiều sách, có rất là nhiều sách, nhiều chùa, nhiều Tăng ni nhiều, nhưng mà cái gọi là Phật tử mỗi người chọn một cái dòng chảy để mà hòa vào đó. Hiểu hả? Biết bao nhiêu chùa tại sao không đi chùa A mà đi chùa B, chùa C, chùa F, chùa N. Why? Biết bao nhiêu Tăng ni tại sao chọn ông A, ông B mà không chọn ông C, ông F. Hiểu? Biết bao nhiêu sách tại sao đọc tác giả đó? Biết bao nhiêu cái clip trên YouTube mà tại sao nghe ông này không nghe ông kia. Mình nè, cái nền của mình. Nhưng mà nhớ cái này chúng ta đương nhiên là chúng ta chưa phải là Thánh nhân. Chúng ta không có biết được ai tốt, ai xấu, ai chánh, ai tà, ai nên và không nên theo. Đứng. Chúng ta chỉ cần nhớ mấy cái nguyên tắc này.

- Một, ai đưa mình về đường sáng?

- Hai, ai không giam nhốt mình? Hiểu không? Cứ là con theo ta là con sẽ tốt hơn. Rồi con theo đứa...cho nên thứ nhất là đường sáng, thứ hai là không bị nhốt tù. Một là phải sáng, hai là phải thoáng.

- Và thứ ba là gì? An lạc.

Con đường nào mà chính mình đi mình tìm thấy sự an lạc nhưng mà an lạc không chưa đủ. Phải sáng, phải sáng, phải thoáng. Thoáng là không bị tù, mà sáng là không bị tối. Mà phải an lạc nữa là không bị khổ. Không bị tù, không bị tối và không bị khổ là con đường nên theo. Bất kể đó là sách hay là người, sách hay là người không quan trọng.

Và nói như vậy có nghĩa là chúng ta không nhất thiết phải thờ riêng một ai, thờ riêng một dịch giả, một diễn giả, một cuốn sách, một chủ đề, một lãnh vực. Không. Cái gì xài được mình xài. Đòi là chợ mà quý vị. Chợ đòi mà, cái gì ra chợ mình lượm được là mình cứ lượm.

Có thể thực đơn của mình hôm nay không giống với ngày hôm qua phải không? Và đòi cũng là rừng có đúng không? Đã là rừng thì trong đó có nấm độc và nấm ăn được. Hiểu không? Không cứ thơm là kê mổ vào người. Không cứ ngon là dọng vào mồm. Hiểu không? Cho nên phải cẩn trọng làm gì làm, thì ở trong máy bay nó có cái hành chữ tôi thấy rất là quan trọng.

Live vest in the seat. Phao cứu hộ nằm ở dưới cái ghế của mình. Lúc mình xảy ra chuyện thì không ai cứu mình, chính là cái phao đó. Nếu máy bay rớt xuống nước, mình nói vậy thôi chứ thường thường rớt máy bay không có cơ hội xài tới cái đó đâu. Nó cháy trước rồi, nói cho vui, cho nên, nhưng mà căn bản chính mình là điểm tựa cho mình.

Tôi có một câu chuyện mà tôi thích lắm. Có một cái ngày mưa kia, có một ngày mưa kia, có một cái ông khách ông cầm dù đứng ở bên mái hiên nhà ông nhìn ra ngoài lộ thiên hạ ngược xuôi. Nghe kip không? Một ngày mưa, có ông khách đứng trong mái hiên, tay cầm cây dù nhìn ra đường ngắm thiên hạ ngược xuôi. Bỗng ông giật mình trong đám thiên hạ ngược xuôi ấy có một người gương mặt rất là thân quen đó là Bồ Tát Quán Âm. Thế là ông cầm cái dù chạy ra mưa, Bồ Tát, Bồ Tát, Bồ Tát cứu con. Bồ Tát Quán Âm dừng lại hỏi cứu gì? Người có cây dù ta cũng có cây dù. Cứu cái gì? ông liệng cây dù suốt nói cứu con, con đang đứng ngoài mưa, lại bậy nữa.

Đang có cây dù, liệng cây dù đòi chun vô cây dù với ta. Con có thấy đó là thông minh không? Ta chỉ độ người thông minh thôi. Ảnh quỳ lạy Bồ Tát đó con hiểu rồi. Ba hôm sau ảnh đi tìm Bồ Tát nguyên con phở nó tìm không thấy. Tình cờ ảnh đi ngang cái miếu. Ảnh thấy thiên hạ quỳ xì sụp trước cái tượng Quán Âm. Ảnh nhìn thấy ở trong cái đám đang quỳ đó lại Quán Âm quỳ trong đó. Cái ông lại ông nói thưa Bồ Tát, Ngài là (chỉ tượng Quán Âm), đúng, ta là Quán Âm, hỏi Ngài là Quán Âm sao Ngài lạy cái đó? không cầu ai bằng cầu mình con ạ, hiểu không? không cầu ai bằng cầu mình, ta quỳ ở đây cho tụi con thắc mắc thì tụi con mới hỏi và nhờ vậy ta mới có dịp nói ra cái câu này, không cầu ai bằng cầu mình, ta là Quán Âm, các con không phải là Quán Âm đi cầu Quán Âm, còn ta là Quán Âm ta cầu ai? ta cầu Quán Âm.

Và Tây Phương có một câu rất là hay. Trời chỉ cứu khi đũa nào biết tự cứu? Các vị còn nghe cái chuyện tôi kể chuyện Linh mục bị nước cuốn không? Có nhớ chuyện đó không? Tức là nước lụt. Giáo nhân nó nói cha bữa nay lụt, nước ngập tới đầu gối, cha nói Chúa không bỏ cha. Lát sao nó lên ngang tới lưng quần thì cảnh sát tới đem xuống cứu hộ tới. Ông nói không, Chúa không bỏ cha. Cuối cùng nước lên tới ngực, ông cũng vẫn một mực Chúa không bỏ cha. Và 5 phút sau ông lên thiên đường. Khi ông gặp Chúa, ông hỏi Chúa tại sao Chúa bỏ con? Cái Chúa nói con nghĩ sao vậy? Lúc mà nước tới đầu gối là ta đã kêu giáo dân đem canô tới con nhớ không? Tới ngực cảnh sát đem trực thăng tới con nhớ không? Tới cổ trực thăng nó năn ni con nhớ không? Nói nhớ, toàn là của ta gọi tới không đó, mà con từ chối con muốn cái gì nữa.

Chưa hết, còn một chuyện nữa. Một ngày kia ở một sân golf gần tòa Thánh Vatican, một ông Linh mục và một giáo dân đang đánh golf thì cái người giáo dân mỗi lần đánh trật là giữ thề. Thì ông Linh mục ông nói mình là dân Chúa không nên chửi thề coi chừng Chúa phạt, thì anh chàng ảnh xin lỗi cha, nhưng mà lát sao anh quen, lại chửi thề lần nữa, thì lúc đó sét đánh cái đùng, trúng Linh mục chết, thì lúc trên trời nói vọng xuống một tiếng nói là ta còn đánh trật nói gì nó, tức là Linh mục lẽ ra là Chúa đánh cái thằng giáo dân, xa quá không có laser dẫn đường đánh lệch qua Linh mục, một người chưa từng chửi thề. Vậy thì Chúa mới nói ta còn đánh trật nói gì nó, lúc này Chúa mới thông cảm thằng giáo dân nó tức mỗi lần nó đánh trật là nó chửi thề, thì Chúa còn đánh trật, có nghĩa là Chúa hồi nãy maybe là có chửi thề.

Chiều nay mình học cái gì? Duyên, chính mỗi giây phút thiện ác của ta lại là Duyên cho một chuỗi dài thiện ác sau đó đúng không? toàn bộ cái lộ trình luân hồi và lộ trình giải thoát đều là một cái chuỗi dài của những Duyên mà vấn đề là ta có tận dụng 6 Trần mà nó lướt qua đời ta hay không? Có hiểu câu nói này không ta? Tùy thuộc vào việc ta có tận dụng và có khả năng chế tác, xử lý thông minh những trần cảnh lướt qua đời mình hay không? Tùy vào đó, tùy vào cái việc đó mà 6 Trần ta bắt gặp được nó là điều kiện giải thoát hay sinh tử. Đường vào rừng cũng chính là đường ra rừng. Vấn đề là ta quay lưng mà xoay mặt về hướng nào cũng trên cái 6 Trần đó.

Người tu hành xem đó là đề mục Niệm Xứ. Người không tu hành thì xem đó là điều kiện để đọa đây hay hưởng thụ. Hiểu nói không? cũng là 6 Trần đó thôi. 6 Trần như ý là đề hưởng thụ mà 6 trần bất toại đó là đề đọa đây. Trong khi đối với hành giả Tứ Niệm Xứ cả bốn cái nhân thiện, nhân ác, quả thiện, quả ác họ chế tác thành một thứ sản phẩm là cái gì ta? Đề mục Niệm Xứ.

Đề mục Niệm Xứ. Đối với hành giả Niệm Xứ thì cả bốn thứ nhân thiện, nhân ác, quả thiện, quả ác họ đều chế tác thành một thứ thôi. Đó là đề mục Niệm Xứ. Tâm thiện xuất hiện họ nhìn nó. Tâm ác xuất hiện họ nhìn nó. Quả thiện đến với họ, họ cũng nhìn nó. Mà quả xấu nó đến với họ, họ cũng nhìn nó. Cái cơ hội đắc đạo của người tu Niệm Xứ nó là tất cả những gì đi qua mắt họ, qua tai, qua mũi, qua lưỡi của họ. Nghe hiểu không? Cơ hội họ có rất là nhiều, rất là nhiều. Những người học sơ cơ thì phải tìm đến những cơ hội đặc biệt. Có hiểu tôi nói không? Phải vào thiền viện mới chịu đắc đạo. Vào thiền đường mới chịu đắc đạo. Vào thiền thất mới chịu đắc đạo. Phải ngồi trên cái tọa cụ mới chịu đắc đạo. Ngồi trước mặt thiền sư mới chịu đắc đạo.

Còn hành giả thứ thiệt trong toilet cũng đắc đạo. Người hành giả ngon lành trên giường mỡ vẫn đắc đạo. Nằm trên giường bệnh, nằm trên đồng phân và nước tiểu vẫn đắc đạo. Nằm trên cái vũng máu và mủ vẫn đắc đạo. Vì đạo tràng của họ là muôn nơi và trần cảnh nào đi qua họ, cũng là đạo tràng là đề mục hết.

Và một tên là đi tìm cơ hội giữa một khu rừng, còn một bên ngó đầu cũng là cơ hội thì tên nào sống sướng hơn? Đó, người Mỹ nói vàng son không phải là sang trọng mà sang trọng chính là người có nhiều lựa chọn. Hiểu không? Người mình có tiền là vác cho mày nguyên một cái bộ ghế 5 tỷ rồi mạ vàng toilet, mạ vàng tay nắm nắm cửa, rồi cái vòi nước. Mỹ họ không có chuộng cái đó, họ sống rất là bình dân. Họ có thể xài đồ rất là mộc, nhưng cái sang của người Mỹ là nhiều lựa chọn. Nhiều lựa chọn. Các vị thấy cái chiếc xe BMW, chiếc Mercedes tức là Mercedes, chiếc Lexus bất cứ cái hiệu nào, hiệu sang Lamborghini, Ferrari và Koenigsegg của Thụy Điển rất là sang. Nhưng mà trong khi đó các vị nào có đi Tesla mà cái phiên bản mà cyber nó giống như thùng rác ở Thụy Sĩ vậy.

Nó xấu quắc hã, nhưng mà vô cái Tesla thương lắm. Nó đơn giản như có thể và nó có hết những cái mình cần. Tôi không phải là làm cái người mà môi giới hay là quảng cáo xe, nhưng mà tôi chỉ nói cho các vị biết cái sang và cái tiện của người Mỹ nó nằm nó khác những cái dân tộc kia. Họ cần cái đơn giản và cái của người Mỹ muốn là cái gì? Cái tôi cần anh đáp ứng được, chứ còn ngoài ra cái chuyện mà hào nhoáng, xa hoa, lấp lánh, lung linh và lộng lẫy người Mỹ họ không có cần.

Cái văn hóa nó khác nhau. Một cái ngôi nhà của Mỹ có thể nhìn rất là xấu, nhưng mà họ có ba cái tiêu chí họ hướng tới. Một an toàn, hai tiện nghi, ba phải mới tới mỹ thuật. Còn người châu Á mình, mỹ thuật trước, tiện nghi thứ hai, an toàn số ba, quán bar cháy chết trăm mấy. Hiểu không? Nhìn cái tiệm ăn rất sang để mỹ thuật lên hàng đầu, rồi tiếp theo đó là tiện nghi, vô trong đó là tiện nghi. Rồi cái thứ ba mới tới an toàn, cất cái nhà to đùng chứa cả trăm mạng, lối thoát hiểm không có, cái mà tôi ón nhất đó là gì? là song sắt cố định ở nhà Việt Nam, có biết cái đó không? chống trộm. Trộm đâu chưa thấy mà chủ nhà tự bị nhốt, đó là miền Nam. Còn miền Bắc thì lưới sắt che ban công. Có biết cái đó không? ở đây có ai biết tôi nói gì không? cái đó mà nói cháy một cái là ăn cho hết. Mà tôi rất là ngạc nhiên. Tại sao nếu mà mình sợ trộm, tại sao mình không làm cái chốt hiểu không? Cái chốt mở từ bên trong ấy. Khi nào mình cần mình bung nó ra mình thông dây mình nhảy xuống hiểu không ta? Mà nó nghĩ sao mà nó hàn cố định luôn. Nó cháy một phát rồi là gia đình chỉ việc đem là muối tiêu chanh tới thôi.

Tại vì nó lúc đó giòn rồi. Tôi rất là ngạc nhiên. Mình chống trộm nhưng mà thật ra chính mình. Cho nên sẵn đây tôi nói luôn, giới là gì? Giới luật là hàng rào bảo vệ cái người trong nhà, trong đất chứ không phải là cái hàng rào để giam nhốt cái người bên trong. Hiểu không ta? Có những người giữ giới mà họ giữ một cách an lạc thì lúc bây giờ giới nó là hàng rào bảo vệ cái người ở bên trong. Nhưng có những người giữ giới tự làm khổ mình, thì lúc cái giới nó thành ra là cái gì? Là cái nhà tù. Có hai cách giữ giới. Có nhiều người họ không biết cái đó. Tưởng là không phạm là giữ giới. NO. Chưa chắc. Không phạm chưa chắc là giữ giới. Tâm thức, tâm thức lánh ác, tránh ác, cái tâm thức đó mới là giới. Hiểu không? cái giới nhiều người họ hiểu lạ lắm. Họ tưởng là không phạm ngũ giới là giữ giới, không phạm bát giới là giữ giới. NO, họ quên một chuyện. Muốn chửi người khác mà kèm được không chửi cái đó mới là giới. Hiểu không? Hảy nguyệt, lờm liếc. Mình muốn hảy

một phát cho nó đã, nhưng mà không, mình kèm lại mình cười, đau lắm nhưng mà ráng cười. Đó là giới. Không làm tổn thương người khác là giới.

Cố ngăn một cái suy nghĩ bậy về người khác đó là giới. Giới nó mênh mông như vậy, chứ không phải giới là con số 5, con số 8 như nhiều người nghĩ. Khi mà mình quy ước, mình quy chiếu cái giới vào trong số 5, số 8 chuyện đầu tiên là mình đã tự nhốt tù mình.

Thay vì nó là cái vòng rào bảo vệ cho người giữ giới thì lúc bây giờ nó biến thành nhà tù cho người giữ giới. Và cái này, cách nói này thế nào cũng bị ném đá nữa, bởi vì nó đi ngược lại cách nghĩ truyền thống rất mực dân tộc.

Cho nên chiều nay tui mình học được chữ Duyên là sao? Hãy nhớ rằng học chữ Duyên không phải để hiểu biết một góc vấn đề của thế giới, mà học chữ Duyên chiều nay tui dành một giờ đồng hồ cuối cùng của ngày đó là tui muốn nhấn mạnh là thì ra toàn bộ đời sống của mình, tu hành hay không tu, luân hồi hay giải thoát hoàn toàn nằm ở chữ Duyên và chữ duyên đó nó bắt đầu ngay từ tại đây và bây giờ. Tại đây và bây giờ không phải là chuyện gì ghê gớm, chúng ta có thể chuẩn bị một cái thập niên trước mặt tốt đẹp, hai thập niên trước mặt và một tuổi già trước mặt, một cái chết trước mặt hay là một kiếp sống, hai kiếp sống trước mặt bằng ngay từ bây giờ.

Người ta nói rằng có hai thời điểm tốt nhất để trồng một cây táo. Đó là 10 năm trước hoặc là ngay bây giờ, nhớ cái đó. Cái đó rất là quan trọng. Chúng ta có thể tạo cái duyên cho mình ngay bây giờ, mình hãy tạo duyên cho mình bằng những gì mình có, chứ đừng có đợi, trông đợi ở người khác. Dĩ nhiên mình sống phải là một cái sự giao thoa và tương tác với rất là nhiều đối tác khác trong đời sống.

Ai mình gặp qua, nghe qua, đọc qua trong đời đều là đối tác hết. Nhưng trong khi chờ đợi những đối tác thích hợp thì ngay tại đây và bây giờ mình hãy tận dụng những điều kiện mình có, để làm nên những cái Duyên tương ứng cho đoạn đường sắp tới. Có hiểu tui nói gì không? Ngay bây giờ phải có kiến thức nên ngay bây giờ hãy có một cái đời sống tâm lý ổn.

Tâm lý ổn là gì? Trách nhiệm với mình và trách nhiệm với những người chung quanh mình. Trách nhiệm bằng cách nào? Cái gì cần thì làm, cần giữ thì giữ và cần bỏ thì bỏ. Ba cái đó thôi.

- Cần làm thì làm.

- Cần bỏ thì bỏ.

- Cần giữ thì giữ.

Cái này ai nói? Phật nói không làm các điều ác, làm các điều lành, giữ gìn Tâm trong sạch. Tui không nói lại cái câu đó bằng ngôn ngữ xưa. Tui nói bằng ngôn ngữ nay. Hiểu không? Cái gì cần bỏ thì bỏ, cái gì cần giữ thì giữ, cái gì cần buông thì buông.

Và đời sống của Kinh Phật là gì? Phật dạy mình cái gì ta? Tu hành là gì? Nhiều cách nói lắm, có tới 84.000 pháp, 84.000 cách nói, trong đó có một cách nói tu hành là gì? Tu hành là một lộ trình điều khác.

Điều khác là sao ta? Một nhà điêu khắc của Pháp ông nói thế này, điêu khắc nó chỉ có một bí quyết duy nhất, đem về một hòn đá bỏ đi cái không cần, thứ còn lại là tác phẩm, hiểu? tu hành là gì? bỏ đi cái không cần, cái còn lại là tác phẩm.

Đức Phật Thích Ca Mâu Ni năm 35 tuổi dưới gốc Bồ Đề, Ngài đã hoàn tất cái nhất búa sau cùng để hoàn thành tác phẩm. Tác phẩm đó là một tượng Phật 32 tướng tốt và nhất thiết trí, đúng không? còn mình thì sao? bây giờ mình vẫn là một cục đá chưa có một nhất búa nào hết.

Có đèo mấy lần nhưng mà lộn chỗ hiểu không ta? Muốn tạc một cô gái, chuyện đầu tiên là gì ta? Cái chỗ này (cái cằm) phải tron. Muốn tạc tượng Các Mác nhớ chừa khúc này (cái cằm) để làm chi ta? làm râu. Nhưng mà Các Mác phần này (phần ngực) không cần lớn. Các Mác cần lớn chỗ này (cằm), còn tạc cô gái thì chỗ này (ngực) nhớ chừa miếng đá để mình xài lúc cần, nhưng mà chỗ này (cằm) không cần. Hiểu không? hiểu tui nói gì không? cứ muốn tạc cái gì thì chỉ cần niệm một câu thôi. Bỏ đi cái không cần thì cái còn lại chính là tác phẩm. Một cái bí quyết điêu khắc rất là đơn giản. Tui không nghĩ là có cách nào đơn giản hơn. Hiểu hả? Bỏ đi cái không cần thì cái còn lại chính là tác phẩm. Và cái lộ trình thành Phật có đúng vậy không ta? Lộ trình thành Phật hoặc ngay cả cái bí quyết xây dựng một gia đình, một mái ấm, một tình yêu, một cái cuộc hôn nhân cũng có phải là nguyên tắc đó không? Bỏ đi cái không cần thì cái còn lại chính là cái ta muốn, không có bí quyết khi móc gì hết. Không có, tự mình bài tùm lum, học ba cái thầy bà, sách vở, cái gì phương

pháp chữa lành, tôi thù còn hơn cái gì, nhưc đầu lằm, không có ai minh triết hơn Phật, không ai thông tuệ hơn Phật và cũng không ai đơn giản hơn Phật. Phật dạy cần thêm, cần bớt. Phật dạy mình có mấy chuyện thôi. Trong Kinh Phật dạy chỉ cần con hiểu rõ được mấy chữ sau đây là con tu được rồi.

- Lúc nào cần thêm, lúc nào cần bớt là một.

- Thứ hai trong kinh Phật dạy ba chữ: đủ, dư và thiếu. Ai hiểu rõ ba chữ này người đó thành Phật.

Các vị có hiểu không? Đủ là gì? Thiếu là gì?

- Thiếu là bất cứ cái gì mà còn có thể thêm được thì cái đó gọi là thiếu.

- Cái gì mà có thể lấy nó ra bớt là dư.

- Cái gì không thể thêm bớt là đủ. Hiểu không?

Mà tu hành là gì? Tu hành là luôn luôn nhớ ba chữ này. Cứ nhìn cái cách sống của mình có cái chỗ nào cần thêm không? Mình nghĩ coi, niềm tin nè, chánh niệm nè, trí tuệ nè, từ bi nè, kham nhẫn nè, thiền định nè, mình có cần thêm cái này không? Rồi còn ba cái tỵ hiềm, rồi ganh tỵ, rồi bủn xỉn, rồi tiểu tâm, rồi hờn ghen, rồi kiêu ngạo là cần bớt phải không? Thì mình nghĩ trong tu hành là chỉ cần thiếu, đủ và dư, hiểu ba chữ này là mình tu được rồi. Mình dốt mình không cần nhớ ba cái vụ 15, 18, 41 Duyên, mệt lằm, học dễ khùng, dễ cắn người bên cạnh. Mình chỉ nhớ cái mấy chữ rất là đơn giản thôi.

- Điều khác là bỏ đi cái không cần, cái còn lại là tác phẩm. Đó cũng là một câu, câu pháp.

- Câu thứ hai, chỉ cần nhớ ba định nghĩa thôi. Đủ là gì, thiếu là gì và dư là gì là đã tu được rồi.

Như có một ông Phật tử tới hỏi vị thiền sư, Phật pháp gom lại một câu được không? Vị thiền sư lấy cái cây que vạch một đường trước mặt và hỏi nó dài hay ngắn? Thì đó là Phật pháp.

Có hiểu cái này không? Vạch một đường trên đất ông hỏi cái này dài hay ngắn thì ông kia ông nói con hiểu rồi. Vì sao? Vì muốn biết nó dài hay ngắn là anh phải so sánh. Mà thế gian này tại sao mình luân hồi là bởi vì có thích và ghét, có sướng và khổ. Tại sao có thích ghét sướng khổ? Là vì mình có so sánh. Mà La Hán là gì? thấy thế gian như nó là, thì không có cái chuyện mà thích ghét nữa. Hiểu không? Nó sao thấy nó như vậy?

- Còn mình tại sao mình thích cái đó là bởi vì cái đó nó giống với cái mình thích.

- Mà tại sao mình ghét cái đó là bởi vì cái đó nó giống với cái mình ghét. Xong chưa ta?

- Rồi tại sao mình thích cái đó? Vì cái đó nó đáp ứng cái mình cần.

- Và tại sao mình ghét cái đó? Bởi vì cái đó nó chống lại cái mình thích.

Hiểu không? Chính vì mình luôn luôn có một cái chỗ để mình so sánh cho nên mình mới có khổ.

Tôi nói không biết bao nhiêu lần, vị La Hán không phải là gỗ đá vô tri. Ngài sống như mình vậy đó. Ngài gặp cái vũng sinh Ngài cũng tránh. Ngài gặp cái bụi gai, Ngài cũng tránh chứ không phải như mình nghĩ chắc hết chấp rồi. Lúc đó là càng bừa mà đi, NO.

Nhưng mà khác nhau chỗ này nè. Mình ngồi trong sân nhà, mình nhìn thấy ba đứa trẻ nó chơi. Một đứa là con của mình, một đứa là con bạn thân và một đứa là con của người mình ghét. Ba đứa này mình thấy nó khác hay giống nhau? Rồi mình nhìn qua bên kia có ba cái lá. Lá khô, lá vàng, lá xanh. Ba lá này khác hay giống? Nhưng mà mình nhìn qua ba đứa trẻ và ba chiếc lá cảm giác mình khác không? khác, bởi vì ba chiếc lá mình có thấy nó khác nhưng mà mình thấy nó nhẹ lằm bởi vì lá vàng chỉ là vàng, lá khô chỉ là khô, lá xanh chỉ là xanh. Mình không có dính kèm theo đó những hồ sơ, những cái attachment mà không cần thiết. Có hiểu không? Bởi cho nên có một cái thiền sư, ông đệ tử, ông hỏi sư phụ, con là dân IT nè, con được phép xài email trong thiền viện không? Ông nói bằng tiếng Mỹ, xài được nhưng không được attachment. Chữ attachment nó hay chỗ này nè. Cái chữ đó hai nghĩa.

- Một là tài liệu kèm.

- Hai là sự dính mắc. Có hiểu không? Chịu.

Giống như cái động từ tiếng Mỹ mà chữ To leave và tôi rất là thích chữ đó. To leave nó có nghĩa là rời bỏ mà cũng nghĩa là để lại. Khi mà mình muốn rời bỏ cái gì đó, rời bỏ một nơi nào đó là mình phải để lại cái gì đó. Và khi mình để lại cái gì đó nghĩa là mình muốn rời bỏ cái gì đó hiểu không? Rất là hay. Cho nên là học đạo nhớ những cái rất là đơn giản. Đơn giản như vậy thôi. Phật pháp giống như là nắng gió, mưa sương, mây trời, đại dương, rừng sâu. Muốn nói đại dương rắc rối thì phải nói rắc rối thiệt. Con người bây giờ hiểu được mặt trăng, hiểu được một phần của sao hỏa, sao

Mars nhưng mà cái hiểu biết của con người về biển chỉ có 5% các vị có biết không? Có biết chuyện đó không? Nó nằm trên trái đất này nè mà mình chỉ hiểu được cái 5% thôi. Cho nên nếu nói biển rắc rối thì được nhưng mà nếu bây giờ mình bằng cái tâm hồn, hồn nhiên mình đi biển được không? Mà mình cứ đi mấy chiếc Cruse, mấy chiếc du thuyền hoặc là mình cứ đi chiếc xuồng hơi hoặc là mình cứ đi bơi bình thường đâu có sao, thì tùy cái nhu cầu mà mình tìm đến với lời Phật bằng cái cách nào? Mình muốn trở thành pháp sư Tam Tạng, mình muốn trở thành một vị Bồ Tát uyên thâm để kiếp sau thành Phật thì khác, nhưng mình muốn trở thành một hành giả để mà sống an lạc thì cũng có cách, chứ không phải nhất thiết là phải thuộc lòng Tam Tạng. Cái đó là cái bậy vô cùng. Hồi này tôi nói rồi, Ngài là đại dương, Ngài là núi cao, Ngài là sa mạc, Ngài là một khu rừng già nguyên sinh, Ngài là ánh nắng, Ngài là mù sương, Ngài là những cơn mưa chiều, rồi những cái vầng trăng khuya. Thì OK tùy cái nhu cầu của anh, anh là nhà thơ thì anh cần trăng tới đâu mà anh là cặp tình nhân thì anh cần trăng tới đâu, anh là hành giả thì anh cần trăng tới đâu, hiểu không? hoặc là anh là nhà khoa học anh cần trăng tới đâu, chứ không nhất thiết là mọi người phải đến với trăng bằng một cách thế và bằng một kích thước, bằng một quy mô, bằng phương thức giống nhau, NO, cái đó sai.

Vì tôi nhắc lại một lần nữa, tùy thuộc vào việc anh là ai? mà vấn đề của anh là? gì xong chưa? và tùy thuộc vào việc anh là ai? mà cái vấn đề đó, cái giải pháp đó nó ra sao? bây giờ thí dụ như nguyên đám mình ngồi ở đây cái vấn đề lớn nhất của mình là gì? mỗi người một vấn đề nhưng mà riêng tôi với cái bà áo vàng đó vấn đề tụi tôi giống nhau đó là đói bụng.

Mấy người khác vấn đề gì tôi không biết. Tôi với bà hiện giờ đang có vấn đề giống nhau. Nhưng mà vì tôi với bà hai cái người có thân phận khác nhau, điều kiện khác nhau cho nên cách giải quyết cái vấn đề đó hai giải pháp khác nhau. Một người chỉ cần ly sữa hạt, một người chỉ là một tô mì, một người bóc cái phone lên kêu Grap đem xuống nguyên một tô bào ngư. Hiểu không ta? Tùy điều kiện.

Thức tiểu đường nó ăn khác, mà thức cao máu nó ăn khác, mà thức cholesterol nó ăn khác. Hiểu không? Vấn đề mỗi người mỗi khác mà giả định có giống thì cái hướng giải quyết cũng không giống nhau. Và Phật pháp cũng vậy. Cái cách mà mình đến với Phật pháp không giống nhau là bởi vì nhiều thứ.

- Một là cái nền tảng không giống nhau.
- Hai là nhu cầu không giống nhau.
- Và ba là điều kiện không giống nhau.

Cái quan trọng nhất là mình cần một cái nền tảng chung. Đó là gì? Hồi này tôi mới nói là biết thiết lập một chữ Duyên. Khi có một cái chữ Duyên thì bao nhiêu khác biệt không thành vấn đề mà miễn là mỗi người có được cái Duyên thích hợp để giải quyết vấn đề của bản thân.

Và vấn đề đó ở đây là gì? Thì một lần nữa nhắc lại tùy thuộc vào mỗi cá nhân, cái vấn đề của mình là gì thì cái Duyên của mình, mà mình xây dựng đó cũng tùy thuộc vào đó.

Chiều nay mình học cái gì ta? Học về chữ Duyên. Tôi cho rằng chiều nay nếu bà con tối nay về ôn bài lại mà nếu mà không buồn ngủ bà con ôn lại là có nhiều cái điểm mà tôi cho rất là cần thiết. Tôi cố ý tôi xoáy, tôi xoáy sâu và tôi nhấn mạnh nhiều cái điểm đó là, tôi chốt lại nha.

1/ Tất cả những nguyên tố mà gây dựng nên vũ trụ và chúng sanh trong đó có chúng ta, trong đó có những nguyên tố đối lập nhau chẳng hạn như sướng khổ, thích ghét, xong chưa? đẹp và xấu. Tất cả những cái đó đều là những nguyên tố để làm nên cái con người chúng ta. Đó là chuyện thứ nhất.

2/ Chuyện thứ hai, tất cả những gì ta thấy, nghe, ngửi, nếm, đụng nó có nhiều cách để nó hỗ trợ, nó tác động đời sống chúng ta. Một là nó là Duyên trợ sinh hay là Duyên trợ lực. Xong chưa?

3/ Rồi tiếp theo nó hỗ trợ cho mình bằng cách là có trước, có sau hay cùng lúc.

4/ Nó hỗ trợ cho mình bằng cách là có mặt hay vắng mặt.

5/ Nó hỗ trợ cho mình bằng cách thức, bản chất, hay thời điểm, phải chưa?

Đi từ trưa tới giờ, tới bây giờ là cái phân kết thúc của bài học. Hiểu không? Và cái cách hiểu này có cần thiết cho đời sống và cuộc tu không? Có cái này nè, thì mình thấy Phật pháp khi mình tiếp cận Phật pháp từ cái con đường này mình thấy mình nhìn Đức Phật hơi khác một chút phải không? và cái chuyện này mới quan trọng nữa. Lạy Phật mà do hiểu Phật công đức hoàn toàn khác do với so với cái người lạy Phật không hiểu Phật nói gì. Có biết chuyện đó không?

- Lạy Phật mà không hiểu Phật chỉ là lạy ông thần thôi.

- Còn một bên lạy Phật mà đúng là đang lạy một Đức Phật thì công đức có khác không? Khác rất là nhiều. Lạy Phật mà hiểu Phật là gieo Duyên Phật. Đời sau dễ gặp Phật, mau hiểu Phật, mau thành Phật.

- Lạy Phật mà không hiểu Phật là lạy thần, lạy thánh. Kiếp sau nhiều lắm chỉ làm thần, làm thánh thôi.

Nó rất là khoa học. Mình muốn xây dựng cái gì thì cái... còn nhớ không? Cái chủ ý nó rất là quan trọng. Nhớ bốn cái thứ mà mà dưỡng tổ mà tạo nên vũ trụ. Nhớ không?

1/ Một là Đoàn thực, những gì mình ăn vào bằng miệng.

2/ Hai là xúc thực tức là những gì 6 Căn, chúng ta sống nhiều với Trần Cảnh nào? với cái Căn nào.

3/ Thứ ba là chủ ý. Chủ ý trong hành động rất là quan trọng, rất là quan trọng. Hai người cùng làm một việc giống nhau nhưng mà cái chủ ý đó nó sẽ dẫn hai người về hai cái hướng đời khác nhau.

Tôi mong mỗi sau những lớp học này có thể bà con quên sạch nhưng mà nó còn đọng lại một vài điều nhặt nhòa nào đó. Chẳng hạn như là nhặt nhòa thôi, nhưng mà nhớ là cẩn thận với cách tiếp cận Phật pháp của mình. Hiểu không? Và chính cái cách tiếp cận vấn đề của chúng ta nó sẽ hướng dẫn cái đoạn đường sắp tới chúng ta đi về đâu.

Quên sạch chỉ cần nhớ nhiều đó thôi. Và nhớ thế này.

- Khi bắt đầu một hành trình ta phải tự hỏi mình có đúng đường chưa?

- Sau khi chọn xong và đi được một đôi tự hỏi câu thứ hai có còn đúng đường không?

Có hiểu hai câu này không? Tôi nhắc lại, bắt đầu một hành trình thì tự hỏi mình, mình có đúng đường chưa, mà thỉnh thoảng nên hỏi câu thứ hai mình còn đúng đường không? Nghe 2 câu này hơi huề vồn nhưng mà không có huề, độc lắm.

Câu thứ hai nó độc như vịt xiêm, bởi vì nó là buổi đầu là nó có đúng đường, nhưng mà nó đi một thời gian là nó không còn đúng đường. Mà nhiều người tưởng lầm thấy hai câu này giống giống nhau phải không ta? Anh có yêu em không? Anh còn yêu em không? Khác hay giống? Khác chứ.

Cái câu đầu tiên là anh có yêu em không? Hay là yêu nhan sắc em, yêu tiền của em, yêu bố mẹ của em, gia thế của gia đình em.

Nhưng mà có một điều lấy nhau ít lâu thì khi anh đã là rể trong một cái nhà hào môn thì lúc giờ khi anh có điều kiện hai đứa mình ngang tầm với nhau thì anh có còn không? Bây giờ thường khi mình lấy tiểu thư nhà hào môn nhưng mà lấy thời gian mình không còn quan trọng hào môn nữa, mà mình quay qua thư ký của vợ hào môn. Các vị có hiểu không? Bởi cho nên Việt Nam mình có câu là trong nhà ai đẹp bằng sen là chỗ đó... trong đầm chứ.

Bởi vì trong quan hệ xã hội, cái cô đó là cô sen đúng không? Nhưng mà coi chừng, tôi đàn ông tôi biết, coi chừng trong nhà mình cuối cùng không có ai trong nhà mà đẹp bằng sen. Biết sen là gì?

trong đầm gì đem bằng sen là hoa sen, nhưng mà trong nhà mà ai đem bằng sen là cái bà osin đó, nhiều khi bà là bá chủ đó, bà đó là minh chủ võ lâm là bà đó, minh chủ võ lâm. Tôi nhớ có cái bà chủ, bà chê, bà giận cái con người làm, bà nói mày không có làm cái gì được hết trơn, cái mặt mày chỉ có dụ đàn ông thôi, cái nó nói ừ ông chủ cũng nói vậy, bà nghe bà tức điên lên. Bà nghe bà tức điên lên, ông chủ cũng nói vậy. Có nghĩa là sao ta? Là xong rồi. Ok.